

Fagdag for Newsinstruktører

Feltsykepleier Kirsten Hilde Nordby Bergland
Sykepleier Grete Støylen

Case

- Bruker 40 år. ROP pasient. Omfattende blandingsmisbruk samt psykoselidelse. Kommer og klager på ryggsmarter. Er bleik og klam i huden. Lite samlet i kommunikasjon og agitert. Tydelig ruspåvirket. Ønsker legetime umiddelbart, men oppleves ikke forsvarlig å ta bruker med i bil da bruker har en voldshistorikk og man vurderer at her er fare for voldsutøvelse. Det oppstår konflikt mellom brukers behov for legetilsyn og ansattes sikkerhet. Usikkerhet om hennes tilstand skyldes rus eller somatisk sykdom.
- Neste morgen ble det tatt urinstix og tilsyn da bruker er roligere og mer samlet. Viser symptomer på UVI og fullt utslag på urinstix. Vurdert å ta dette over telefon med lege, da pasient er kjent. Ble antibiotikakur.

Fysiologisk endring ved rusmiddelinntak

Rusmidler kan deles inn etter tre hovedtyper

- ❑ **Dempende:** Opiater morfinpreparater
- ❑ **Stimulanter:** amfetamin
- ❑ **Hallusinogene:** cannabis, fleinsopp

Endringer i vitalia:

- ❑ **OBS! Store individuelle forskjeller, mye blandingsmisbruk**
 - ❑ **Opiater:** små pupiller, senere og dårligere respirasjon, blek, sløv, vanskelig å vekke
 - ❑ Kan gi respirasjonsstans
 - ❑ **Stimulanter:** Store pupiller, økt puls, hektisk, kan komme flere sykdomstegn som klamhet og kan kamuflere feber / smerter
 - ❑ **Hallusinogene:** sløvhet, rødsprengte øyne, hallusinerer, feilinformasjon, dårlig hukommelse (korttidshukommelse)
-
- ❑ Rusinntak over lengre tid kan fremkalle psykoser.

Akutt sykdom

Grimstad

- ❑ Bruk av rusmidler kan fremkalle psykoser (både akutte og senskader). Dette gjelder i hovedsak ved bruk av stimulanter og hallusinogener. (Amfetamin og cannabis).
- ❑ Det mest vanlige er at avhengige utvikler ulike former for angst eller depresjon. I enkelte tilfeller kan det også oppstå alvorlige lidelser og psykoser.
- ❑ Kan gi sterke fysiske symptomer. Eksempel: angstanfall kan oppleves som hjerteinfarkt.
- ❑ Mange har ofte dobbeltdiagnoser (ROP pasienter) som gjør dette enda vanskeligere. Mange har ikke fått utredning for sin psykiske helse pga rus.
- ❑ Man kan ikke bruke de vanligste kliniske brillene.

Erfaringer fra brukere i møte med helsevesenet

- Mange har mistet tillit til helsevesenet. Dette kan henge helt fra barndommen.
- Traumer forsterkes ved rusmiddelinntak – voldsomme følelsesuttrykk. Sinne og gråt.
- Brukeren trenger kanskje legetilsyn, men dette kan gi utfordringer når man egentlig trenger skjerming. (Atferd utfordrer i offentlig rom)
- Bruker selv har ikke innsikt i egen sykdomstilstand. Vanskelig å vurdere samtykkekompetanse
- Brukergruppe det er viktig å være tydelig i kommunikasjonen med. OBS! verdighet. Mange har blitt mye krenket og avvist.
- Klare rammer

Hvilken erfaring har vi i arbeidet med ROP brukere

Grimstad

- Rusmiddelets virkning dekker over sykdomstegn og man kommer for sent inn med behandling (f.eks kreft)
- Mange rusmiddelavhengige blir ikke tatt på alvor av helsevesenet – kommer for sent inn med behandling
- Man erfarer at man ofte kommer for sent inn i sykdomsbilde fordi brukere ikke har tillit til helsevesenet.
- Bruker har ikke innsikt i egen sykdom. Vanskelig å behandle brukere i aktiv rus
- Vurdering av samtykkekompetanse. Når kan brukere behandles mot sin vilje (tvang)

TAKK FOR OSS

Grimstad